

Monumentnummer*: 508677

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 januari 1998
Kadaster deel/nr 82778/43

Woonplaats* Dronryp
Gemeente* Waadhoeke
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Dronrijp
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1509

Omschrijving**

Inleiding

De Rooms-Katholieke KERK "Maria Geboorte" te Dronrijp is in 1839 gebouwd, naar ontwerp van architect A. van der Moer in Waterstaatsstijl; aannemer was P.J. de Wal uit Leeuwarden. In 1939 is de oostelijk gerichte voorgevel met toren vervangen door een nieuwe voorgevel in de stijl van de Delftse School. In dezelfde tijd is ook de nieuwe pastorie aan de zuidzijde gebouwd. De nieuwe voorgevel met toren (en de pastorie)- zijn ontworpen door de Amsterdamse architect J.M. van Hardeveld. Opdrachtgever was het kerkbestuur van de Rooms-Katholieke kerk. Het Mariabeeld op de voorgevel van de kerk (1939) is door de Hongaar M. Hoffer vervaardigd, leraar tekenen en handenarbeid te Leeuwarden. Het beeldhouwwerk in de kerk, Maria en Joseph, is van J.P. Maas Loos uit Haarlem; het schilderwerk, de grote schildering boven het hoofdaltaar en de kruiswegstaties, zijn van de kunstenaar Otto de Boer (Woudsend), respectievelijk uit 1839 en 1841.

Omschrijving

De kerk, van het type kerkzaal, heeft een globaal rechthoekige plattegrond; aan de achterzijde is over de volle breedte van schip en zijbeuken de sacristie gebouwd, die vanaf de kerk toegankelijk is. Het kerkgebouw wordt gedekt door een samengesteld dak: boven het schip met opgaande lichtbeuk een zadeldak met zwarte nieuwe Hollandse pannen en boven de zijbeuken en de sacristie lessenaarsdaken. Voor het bouwdeel uit 1939 zijn voor de plint grote handvorm-bakstenen gebruikt, voor de eerste en tweede bouwlaag en de toren kleine roodbruine handvorm-bakstenen. De zijgevels, de achtergevel en de sacristie uit 1839 zijn in bruine bakstenen opgetrokken. Het deel tussen de segmentboogvormige vensters is met houten planken bekleed. De toren bestaat uit een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoog basement met aan twee zijden twee steunberen en twee versnijdingen. In de bovenste (met biforae) zijn rond 1945 de drie klokken geplaatst. Hierboven een balustrade en de met zink beklede bekroning. De zinken lantaarn wordt door zuilen omgeven met daarop een kroonlijst en een haan als windwijzer. In de toren is de hoofdingang geplaatst: een brede houten deur in geblokte omlijsting met, boven een zware latei, een bovenlicht met segmentboog en glas-in-lood. Verder, van beneden naar boven, het Maria-beeld met Kind op een sokkel, het jaartal 1939, en een dicht gezet verticaal venster.

Aan de zuidzijde, in de hoek gevormd door toren en voorgevel, is een polygonale traptoren met tochtportaal geplaatst. Aan de noordzijde de doopkapel en een venster met bovenlicht en glas-in-lood aan de voorzijde en een zij-ingang aan de noordzijde. Tegen de zuidelijke zijgevel is het kolenhok met oven geplaatst. Beide zijgevels zijn blind en worden gedekt door een lessenaardak dat overgaat in de lichtbeuk met rabat. Hier zitten aan weerszijden vijf segmentbogige meerruitsvensters. In de achtergevel zijn nieuwe vensters ingebracht in het naar het westen uitstekende sacristie-gedeelte.

Het INTERIEUR van de kerk in Waterstaatsstijl is qua indeling oorspronkelijk, ook wat betreft het voorportaal en de toren uit 1939, die met geel en blauw geglazuurde bakstenen zijn bekleed. In de zaal dragen zes grote holle Dorische zuilen een hoog hoofdgestel onder hoge lichtbeuken. Tot de inrichting behoren o.m. de voorste twee houten banken uit 1839 en de overige uit ca. 1900, de vier neogotisch geschilderde kandelaars, een zilveren Godslamp, de schildering achter het hoofdaltaar -die de verheerlijking van Christus voorstelt- en de 14 Kruisweg Staties uit 1848, beide van Otto de Boer, de biechtstoel uit 1895, waarop het opschrift in neogotische letters: COR CONTRITUM ET UMILIATUM / DEUS NON DESPICIAS. In de zuidwestelijke hoek een oud zijaltaar met vernieuwd tabernakel, waarop het gipsen Maria-beeld op houten consoles met geschilderde neogotische motieven op de achtergrond, van J.P. Maas Loos. Aan de overzijde, ook van Maas Loos, het beeld van Joseph.

Bij het voorportaal het standbeeld van de Heilige Leed, een beeld van de heilige Franciscus en het Passiekruis uit 1890, geschonken aan de kerk ter gelegenheid van een volksmissie. In het plafond drie gestucte rozetten in reliëf met de symbolen die Geloof, Hoop en Liefde symboliseren. In het midden hiervan hangen drie koperen kroonluchters. Achter de tribune uit 1939 het éénklaviers orgel, vervaardigd door L. van Dam en Zonen in 1882. De houten orgelkas is van rijk snijwerk voorzien. In de doopkapel een vaasvormige, blauwgroene doopvont met vismotief en kruis.

Waardering

De Rooms-Katholieke kerk uit 1839/1939 is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als uitdrukking van een geestelijke en maatschappelijke ontwikkeling;
- voor de geschiedenis van de architectuur;
- vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek;
- vanwege de situering, verbonden met de positie van het Katholieke geloof binnen de dorpsgemeenschap;
- vanwege de architectonische gaafheid van het exterieur en het interieur;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de architectonische gaafheid van de samenstellende onderdelen;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de dorpse omgeving.-

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerk en kerkonderdeel	Kerk